

Eläinten hyvinvointi eläinavusteisessa työssä

Kaisa Silander
Opinnäytetyö 2020
Alfapartners Oy

SISÄLLYSLUETTELO

Alkusanat	s. 3
Lemmikkien perustarpeet	s. 4
Eläinavusteisessa työssä käytettävän eläimen terveys	s. 4
Eläimen kuljettaminen eläinavusteisessa työssä	s. 5
Eläimen fyysisen hyvinvoinnin turvaaminen työssä	s. 6
Eläimen henkisen hyvinvoinnin turvaaminen työssä	s. 8
Ensiapu ja tarvittavat välineet	s. 9
Kiitokset	s. 12
Lähteet	s. 13

ALKUSANAT

Opiskellessani nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajaksi vuonna 2010, luin aikakauslehdessä jutun, joka jäi päähäni itämään siemenen lailla. Juttu kertoi erityiskoulussa työskentelevästä ohjaajasta, jolla oli mukanaan koulukoira. Koirat ovat aina olleet lähellä sydäntäni ja olen aina halunnut ne myös osaksi työtäni.

Ensimmäinen omakoirani, Topi, tuli elämäni keväällä 2014. Syksyllä 2016 saapui toinen koira, Taavi, joka kaikeksi harmikseni kuoli alle vuoden ikäisenä loppukesästä 2017 sairauteensa. Syksyllä 2018 kotiutui Terho.

Tuli vuosi 2019 ja näin mainoksen kiertävän Facebookissa. Mainoksen, jossa kerrottiin eläinavusteisen valmentajan koulutuksen tulevan lähemmäs asuinpaikkaani. Pohtimatta asiaa ilmoittauduin mukaan koulutukseen. Näin pääsisin lähemmäs unelmaani. Ja Terho pennussani näin hurjan potentiaalin tähän työhön.

Ja koulutus alkoi. Ja nyt koulutus, vuotta myöhemmin on päätöksessään. Toiveeni koulukoiraista työparinani koulumaailmassa ei ole vielä muuttunut. Vielä ei ole selvää, miten ja milloin toiveeni toteutuu, mutta sitä kohden haluan ja aion mennä. Terhosta ja minusta on tullut mainio tiimi ja sen hyödyntämättä jättäminen olisi suorastaan tuhlausta.

Opinnäyte työni sai aiheensa kiinnostuksestani eläinten hyvinvointiin ja turvallisuuden turvaamiseen. Etenkin viedessämme eläin mukanaamme töihin, on ensisijaisen tärkeää, että eläimen hyvinvointi -asiakkaan lisäksi- on taattu. Päädyin ottamaan selvää sekä pohtimaan mm. erilaisia riskitekijöitä sekä tapoja ennaltaehkäistä esimerkiksi tapaturmien sattumisen. Eniten käytän esimerkki eläimenä omaa eläinavusteista eläintäni eli koira, mutta nostin myös muita lajeja esille. Kaikkein tärkeintä on aina muistaa, että eläin on aina eläin. Omistajan on tunnettava oma eläimensä ja huomattava, kun kaikki ei ole kunnossa. Sekä, kuunneltava omaa vaistoaan. Epäilyskin siitä, ettei eläimellä ole kaikki kunnossa, on aina syytä ottaa vakavasti. Tällöin lemmikki on tietysti syytä jättää kotiin.

Minulle on aina ollut tärkeää, että teen koirieni hyvinvoinnin eteen kaiken minkä pystyn. Oli sitten kyse fyysisestä tai psyykkisestä hyvinvoinnista. Tämä aihe on siis monella tavalla lähellä sydäntäni ja toivon eläinavusteisessa työssä muistavani tämän aina. Eläinten ehdoilla.

LEMMIKKIEN PERUSTARPEET

Lemmikinomistaja sekä lemmikki ovat sitä onnellisempi, mitä parempi suhde heillä on keskenään.

Ihmisen ja eläimen yhteistyö lähtee eläimen perustarpeiden ymmärtämisestä. Niistä huolehtiminen on omistajan tehtävä. Eläinten perustarpeita ovat muun muassa riittävä liikunta, ravinto ja vesi, sosiaaliset suhteet, terveys ja lepo. Lisäksi jokaisella eläinlajilla on vielä omia ominaisia perustarpeita, kuten koirilla pureskelun tarve. Myös eläinlajin sisällä on paljon eroja, esimerkiksi koirarotujen kesken. Lajityypilliset käytöstarpeet tulee ottaa huomioon ja niiden toteutuminen täytyy mahdollistaa lemmikille (esimerkiksi koirilla saalistusketju). Normaalioloissa eläimet lepäävät yleensä noin puolet vuorokaudesta. Jotta eläin voi hyvin, tulee perustarpeiden olla aina kunnossa. Eläinten perustarpeiden toteutuminen tulee toteutua myös eläinavusteisessa toiminnassa. Eläimen perustarpeet tulee ottaa huomioon ja mahdollistaa eläimelle, vaikka tämä olisikin työtehtävissä. Esimerkiksi lepoon tulee aina olla mahdollisuus ja omistajan tehtävä onkin suunnitella työpäivät eläimelle niin, että esimerkiksi eläin pystyy lepäämään myös työpäivän aikana.

ELÄINAVUSTEISESSA TYÖSSÄ KÄYTETTÄVÄN ELÄIMEN TERVEYS

Eläin, jota käytetään eläinavusteisessa työssä, tulee ehdottomasti olla perusterve ja mahdollisten rokotusten tulee olla kunnossa. Ikä tulee aina huomioida, eläimen pitää olla aikuinen, mutta se ei saa olla myöskään liian vanha, jolloin työ rasittaa sitä jo mahdollisesti liikaa. Esimerkiksi koiran tulee olla täyttänyt vähintään kaksi vuotta ennen työkäyttöön ottoa, jotta kehitys on tarpeeksi pitkällä. Eläimen vanhuus tulee myös huomioida yksilöllisesti, esimerkiksi koiraroduissa on suuria eroja, milloin koiran voi laskea vanhaksi. Ohjaajan tulee huolehtia eläimen perustarpeiden täyttymisestä jokaisena päivänä. Ohjaajan tulee myös olla erittäin valppaana ja huomioida eläimen käytöksessä ilmenevät muutokset. Sairasta eläintä ei koskaan oteta työtehtäviin. Ohjaajan tulee myös huolehtia, että eläin on koulutettu työtehtäviin soveltuvaksi. Koulutuksen tulee aina tapahtua positiivisin menetelmin. Välineiden tulee olla hyvin istuvat ja ne eivät saa aiheuttaa epämukavuutta, kivusta puhumattakaan. Esimerkiksi koirilla ei koskaan käytetä kuristavia tai puolikuristavia pantoja eikä esimerkiksi vedoneston välineitä.

Eläimen tulee olla luonteeltaan sopeutuvainen, ihmisrakas, hyväkäyttöksinen ja ehdottomasti peruskoulutettu. Ohjaajan ja eläimen suhde tulee olla hyvässä kunnossa. Ihmisille aggressiivisia tai epävarmoja eläimiä ei tule koskaan käyttää eläinavusteisessa työssä. Eläimen tulee pystyä myös palautumaan nopeasti yllättävistä tilanteista ja apuvälineet eivät saa aiheuttaa sille pelkotiloja tai muita reaktioita, kuten koiralla paimennusta. Riippuen eläinlajista, tämän tulisi myös tulla toimeen toisten saman eläinlajin edustajien kanssa. Esimerkiksi koirien tulee pystyä ohittamaan muut ilman haukkumista.

Eläinlääkärin tulee aina arvioida, onko eläin terveydeltään eläinavusteiseen työskentelyyn sopiva tai onko se sopiva jollain rajoitteilla. Eläinlääkärin tulee ajoittain tehdä tarkistus eläimen kunnosta. Koirilla olisi suositeltavaa kuvauttaa luusto ennen työtehtävien aloittamista. Ohjaajan tulee osata tunnistaa erilaisia merkkejä koirasta, kuten stressisignaalit ja toimia eläimen stressiä helpottavalla tavalla. Eläinavusteisessa työssä käytettävän eläimen fyysinen kunto tulee pitää hyvässä kunnossa. Eläin ei saa missään nimessä olla ylipainoinen eikä myöskään liian alipainoinen. Mahdolliset madotukset tulee huolehtia. Riittävä levonsaanti ja palautuminen on turvattava niin työssä kuin vapaa-ajalla. Eläinten tilojen tulee olla puhtaat ja niille mieluisat sekä turvalliset. Lajityypillisen käytöksen toteuttaminen tulee turvata eläimelle.

Eläinsuojelulaki pätee myös eläinavusteiseen toimintaan ja kaikkeen eläintenpitoon.

ELÄIMEN KULJETTAMINEN ELÄINAVUSTEISESSA TYÖSSÄ

Auto

Eläin tulee kuljettaa sille ehdottoman turvallisella tavalla. Kuljetuksen tulisi myös olla eläimelle miellyttävää ja se tulee totuttaa siihen. Kuljetuksen pitää aina olla enemmän positiivinen kuin negatiivinen kokemus. Mikäli eläin stressaa esimerkiksi automatkoja, sitä ei tule kuljettaa pitkiä matkoja.

Eläimen on aina turvallisinta olla ajoneuvossa kuljettaessa kiinni. Eläimen oleminen irti esimerkiksi autossa on terveysriski niin kuljetettavalle eläimelle kuin autossa olevalle ohjaajalle. Eläimille on olemassa erilaisia kuljetukseen suunniteltuja boxeja, joista sille tulee valita sopivin. Ohjaajan tulee olla tietoinen, miten omaa eläintään, eläimen laji huomioiden, tulee kuljettaa.

Julkiset ajoneuvot

Pieneläimiä pystyy kuljettamaan auton lisäksi junassa, metrossa sekä linja-autossa. Ohjaajan on huolehdittava eläin mahdollisuuksien mukaan lemmikkiosastolle. Eläintä ei ole toivottavaa laittaa istuimille ilman istuimen suoja. Erilaiset kuljetushäkit ja -kopit ovat pienempikokoisten eläinten kanssa suositeltavia. Nämä luovat turvaa, niin fyysisesti kuin henkisesti.

Julkisissa ajoneuvoissa on tärkeää huolehtia, ettei eläin jää ruuhkassa esimerkiksi jalkoihin. Eläin tulee pitää koko ajan lähellä ja esimerkiksi koirat lyhyessä hihnassa. Eläimestä ei saa koitua haittaa muille matkustajille.

Eläin tulee totuttaa julkisiin ajoneuvoihin mahdollisimman nuorena, viimeistään ennen työtehtävien puitteissa matkustamista.

Portaat ja hissi

Eläinlajista riippuen eläimen tulee osata kulkea portaissa ja hississä. Portaissa tulee ottaa huomioon portaiden malli ja materiaali. Mitä liukkaammat ja kierremäisemmät portaat, sitä hitaammin eläimen tulisi liikkua niissä. Eläimet, esimerkiksi koirat, tulee pitää lyhyessä hihnassa ja opettaa kulkemaan, sekä ylös että alas, hitaasti ja rauhallisesti. Eläimelle turvallisin paikka on kulkea ihmisen ja portaiden seinän/kaiteen välissä. Pienemmät eläimet, kuten lemmikkikanit, tulee kantaa portaat.

Hissiin mentäessä ja ulos tultaessa tulee huomioida, että lemmikki pysyy koko ajan ihmisen lähellä. On myös syytä olla huolellinen, ettei hissien ovien väliin jää esimerkiksi koiran hihna tai kantohäkin osia.

ELÄIMEN FYYSISEN HYVINVOINNIN TURVAAMINEN TYÖSSÄ

Eläimen fyysisestä kunnosta ja hyvinvoinnista huolehtiminen on tärkeää ja erityisesti siihen pitää kiinnittää huomiota eläinavusteisen eläimen kohdalla.

Eläimelle, lajista riippuen, tulee tehdä ”terveystarkastus” viikoittain. Näin huomataan mahdolliset muutokset ja poikkeamat helpommin ja nopeammin. Vähintään kannattaa tarkistaa seuraavat

asiat: korvat, silmät, suu (etenkin hampaiden ja ienten kunto ja normaali väri), tassut ja kynnet, karvapeite ja iho sekä käydä kevyesti läpi raajat aristusten varalta. Tässä on jotain poikkeuksia eläinlajeista riippuen.

Eläinavusteinen eläin tulee pitää normaalipainoisena ja hyväkuntoisena. Eläimen kynnet, kaviot tms. tulee hoitaa asiaan kuuluvalla tavalla. Esimerkiksi koirien kynnet tulee lyhentää noin kerran viikossa.

Jotta eläimet pysyvät hyvässä fyysisessä kunnossa, näiden pitää saada monipuolista liikuntaa. Esimerkiksi koirilla pelkät hihnalenkit asfaltilla eivät aina riitä vaan koirat tarvitsevat liikuntaa erilaisissa maastoissa ja mielellään joskus vapaana tai pitkällä hihnalla. Liikunnan lisäksi eläimen tulee saada tarpeeksi lepoa. Lepo pitää olla mahdollista myös eläimen ollessa työtehtävissä. Eläimellä tulisi olla jokin oma rauhallinen paikka, johon se on tottunut/oppinut rauhoittumaan. Tällaisia voivat olla esimerkiksi oma alusta tai häkki. Eläimen ohjaajan tulee suunnitella päivän ohjelman niin, että lepo onnistuu jokaisena päivänä. Eläin ei voisi myöskään työskennellä jokaisena päivänä, vaan täysiä vapaapäiviäkin tulee olla. Ohjaajan täytyy myös ottaa huomioon, ettei päivän ohjelma ole eläimelle liian raskasta tai vaikeaa.

Suomessa ulkolämpötilat vaihtelevat vuodenaikojen mukaan. Kuumilla ja kylmillä keleillä on otettava huomioon, kuinka eläin pärjää lämpötilassa. Etenkin kuumilla keleillä on oltava tarkkana eläimen hyvinvoinnista ja jaksamisesta. Tällöin on myös puntaroitava, voiko eläin ylipäätään osallistua työskentelyyn. Kylmillä säillä on ei esimerkiksi aivan pienimpiä jyräjyitä viedä koskaan ulos ja esimerkiksi vähäkarvaisilla koirilla tulee olla riittävä vaatetus päällä.

Hevoseläimien sekä koirien kanssa liikutaan usein ulkona erilaisissa maastoissa. Tällöin tulee huolehtia, että eläimillä on sopivat ja ehjät talutus- ja ulkoiluvälineet. Välineet eivät saa aiheuttaa kipua tai epämiellyttävää oloa. Esimerkiksi koirilla ei missään nimessä käytetä kuristavia pantoja, haukunestopannoista puhumattakaan. Ulkoillessa tulee myös näkyä eli erilaiset heijastin- ja valotuotteet tulee pukea myös eläinten päälle. Ohjaaja on aina talustilanteissa vastuussa, joten aina on punnittava, kuka ja milloin voi taluttaa esimerkiksi koiraa. Taluttajan tulee olla ehdottoman tietoinen, miten talutuksen pitää tapahtua. Esimerkiksi koirilla hihnan tulee olla löysä ja sitä ohjataan äänellä, ei hihnasta vetämällä.

Kun eläin kulkee ihmismassassa, sille turvallisim paikka on ohjaajan ja seinän välissä. Oli eläin sitten hihnan päässä tai kuljetushäkissä.

Omistajan tulee aina muistaa pitää mukanaan vettä ja eläimelle sopivaa juoma-astiaa mukanaan.

Pieniä eläimiä halutaan usein ottaa syliin. Ohjaajan tehtävä on aina antaa lupa syliin ottoon ja neuvoa, miten se tehdään. Parasta olisi, jos eläin hakeutuisi aina itse asiakkaan syliin. Asiakkaan tulisi aina olla eläinsylissänsä lattialla, jotta eläin ei pääse tippumaan. Eläin tulisi vakuuttaa mahdollisten onnettomuuksien ja sairauksien varalta.

ELÄIMEN HENKISEN HYVINVOINNIN TURVAAMINEN TYÖSSÄ

Eläinavusteisessa työssä työskenteleville koirille tulee turvata henkinen hyvinvointi. Työaikana on tärkeää mahdollistaa eläimelle lepo ja rauhoittuminen. Eläimellä tulee olla paikka, johon se voi halutessaan vetäytyä. Eläimellä tulee olla mahdollisuus valita lepo tai työnteko. Tämä paikka on myös eläimen turvapaikka. Eläimen lepopaikka on vain eläimen, eli se on asiakkailta kiellettyä aluetta. Eläin voidaan myös tarvittaessa laittaa sinne turvaan.

Jotta varmistamme eläimen hyvän olon, meidän tulee muistaa kolmen K:n sääntö:

kuuntele, kannusta ja kunnioita.

Työskentelevien eläimien oikeuksista on pidettävä huolta. Työnteko ei koskaan saa mennä hyvinvoinnin edelle. Eläimelle tulee turvata myös hyvä elämä työn ulkopuolella. Eläimen elämässä voi olla monia stressiä aiheuttavia asioita. Tärkeää on ehkäistä stressi ja tunnistaa sen oireet. Eläimiä tulisi pitää työssä vapaana, silloin kun se on mahdollista, jotta nähdään, että eläin on halukas työskentelemään. Stressi on myös eläimille, kuin ihmisillekin, epämiellyttävä tila. Tällöin eläin kokee turhautumista ja/tai pelkoa. Jatkuva stressi on epäterveellinen tila eläimelle. Eläimen omistajan onkin tarvittaessa muutettava eläimen elämää, mikäli sillä on jatkuvaa stressiä. Stressistä palautuminen on yksilöllistä. Usein vanhemmat eläimet palautuvat stressistä hitaammin verrattuna nuoreen eläimeen. Eläimen omistajan tulee opetella tunnistamaan eläimien tavat näyttää stressi. Jokainen eläin näyttää sitä omalla tavallaan. Omistajan tulee huolehtia, ettei eläimelle teetetä liian vaativia ja kuormittavia tehtäviä.

Eläimelle stressiä aiheuttavia asioita ovat usein mm: matkustaminen, vieras ja levoton ympäristö, liiallinen liikunta ja touhuaminen, liiallinen sosiaalisuus, liian vähäinen lepo.

Eläinlajit näyttävät stressiä monin erilaisin tavoin. Esimerkiksi koirat näyttävät stressinsä usein hilseilemällä, levottomalla ja muuttuneella käytöksellä, haukkumalla ja läähättämällä. Usein stressi vaikuttaa myös koirien vatsaan tekemällä ulosteen löysäksi.

Työnteon vastineeksi eläimellä pitää olla vapaa-ajalla tarpeeksi mukavaa tekemistä sekä lepoa. Mukavaa tekemistä esimerkiksi koiralle olisivat vapaana lenkkeily metsässä, erilaiset harrastukset ja haistelu tehtävät, sosiaaliset kontaktit toisten koirien kanssa sekä luiden pureskelu. Myös eläimet voivat uupua työnteossa ja tämä tulee ottaa yhtä vakavasti kuin ihmistenkin uupuminen – ellei jopa vakavammin.

Jokaisen eläinavusteisen valmentajan tulee opiskella oman eläinlajinsa käytöksestä sekä koulutuksesta. Erilaiset käytösmallit on opeteltava tunnistamaan ja oma eläin täytyy tuntea hyvin. Sitä pitää myös muistaa rakastaa työaikana niin paljon, että sen hyvinvointi menee aina kaiken muun edelle. Muista myös luottaa vaistoosi – me tunnemme omat eläimemme kaikkein parhaiten.

ENSIAPU JA TARVITTAVAT VÄLINEET

Eläinavusteisen valmentajan, joka toimii niin eläinten kuin ihmistenkin kanssa, tulisi osata antaa ensiapua ihmisille sekä eläimille. Erityisesti koirille sattuu ja tapahtuu, sillä ne ovat enemmän mukana puuhassa kuin esimerkiksi kanit. Ne myös liikkuvat vaihtelevimmissa maastoissa, eivätkä ole esimerkiksi vain omalla pihallaan. Jokaisen eläinavusteisen ohjaajan tulee osata antaa ensiapua juuri omalle eläinlajilleen. Tämän vuoksi tässä osiossa paneudutaan koirien ensiapuun.

Haaverin sattuessa on hyvä osata antaa koiralle perusensiapua. Ensiavun avulla autamme koiraamme ennen eläinlääkärin hoitoa. Joskus ensiavun antaminen voi jopa pelastaa koiran hengen – erityisesti jos lääkäriin on matkaa. Muista kuitenkin aina olla yhteydessä eläinlääkäriin, mikäli koirasi terveydentila askarruttaa sinua. Ja olethan jo selvittänyt, missä ja kuka liikkumallasi alueella tarjoaa eläinlääkäripalveluita?

Koiran ensiapukaapin tulisi sisältää vähintään seuraavat:

- Parafiiniöljy
- Mahaa rauhoittavat tuotteet (esim. Inupekt, Canicur)
- Sidostarpeet (sideharsoa, haavataitoksia, teippiä, itseliimautuvaa sidelaastaria)
- Punkinpoistoväline
- Ruisku annosteluun
- Kauluri koiralle, muovinen tai puhallettava

Haavat

Koirat voivat saada haavoja mm. ulkona olevista terävistä kivistä ja metsässä luontoon jätetyistä roskista. Pinnalliset haavat eivät usein vaadi eläinlääkärissä käymistä, vaan niitä voi hoitaa kotona. Kaikkein tärkeintä on estää koiraa nuolemasta haavakohtaa. Tähän avuksi käyvät parhaiten erilaiset kaulurit.

Haavat hoidetaan puhdistamalla haavakohta haalealla vedellä. Varmistathan, että mahdollinen hiekka ja lika tulevat ulos. Haavakohdan voi desinfioida laimennetulla desinfiointi aineella. Puhdistukseen ei tule käyttää pumpulia, josta voi irrota kuitua haavaan vaan esim. harsotaitokset käyvät tähän paremmin.

Useimmiten haavat tulevat tassuihin. Tällöin voi olla tarpeellista tehdä tassuside haavan suojaksi (riippuen sijainnista). Tassusiteen teet seuraavasti:

1. Puhdista haavakohta edellä mainittujen ohjeiden mukaisesti.
2. Laita varpaiden väliin pumpuli suikaleet, jotta varpaat eivät pääse hiertämään toisiaan. Älä unohda kannusvarvasta, etenkin jos se on päässyt kasvamaan pitkäksi.
3. Aseta haavan päälle sideharsotaitoksia.
4. Kiedo haavakohdan päälle sideharsoa. Varo siteen liiallista kiristämistä.
5. Lisää päälle kerros itseliimautuvaa sidelaastaria. Sidelaastari vedetään ensin ylhäältä alas (ranteesta kohti kynsiä), tassun yli ja toiselta puolelta alhaalta ylös. Sidelaastari kannattaa kiinnittää yläreunasta karvoihin, tällöin se pysyy parhaiten paikoillaan.
6. Päälle lisätään vielä sideharso tai laastarikerros.

Sidettä pidetään, kunnes haava on parantunut ja vaihdetaan aina kun se pääsee kastumaan ja muutoin 1-3 päivän välein. Haavan alkaessa parantumaan, voi siteen vaihtaa esim. puuvillasukkaan. Eläinlääkärille on aina syytä mennä, mikäli haava on syvempi tai se tulehtuu. Usein koirat saavat myös haavoja toistensa hampaista. Kyseessä voi olla kunnan puremahaava tai leikintiimellyksessä sattunut haaveri. Puremahaavat, etenkin vieraiden koirien aiheuttamat, tulee näyttää aina eläinlääkärille. Kotona tulee haava puhdistaa haalealla vedellä ja estää

koiraa nuolemasta kohtaa. Pinnalliset nirhaamat tulee myös putsata, estää nuoleminen ja seurata, etteivät ne tulehdu.

Vatsataudit

Koirien vatsat voivat mennä sekaisin monesta syystä. Vatsanväänteet voivat tulla esimerkiksi infektiosta, stressistä, lääkkeistä tai jonkun sopimattoman syömisestä. Mieti aina ensin, onko koira syönyt jotain tavallista poikkeavaa (kuten uudet lääkkeet). Vatsan ollessa huonossa kunnossa tulee koiran nesteytyksestä pitää huolta. Ruokaa annetaan usein ja aluksi aivan pieniä annoksia (muutama ruokalusikallinen kerrallaan muutaman tunnin välein). Ruoaksi suositellaan riisiä ja sen keitinnettä tai todella helposti sulavia ruokavalmisteita, joita saa eläinlääkäriasemilta. Lisäksi koiralle kannattaa syöttää vatsaa rauhoittavia tuotteita, kuten Inupektia tai Canicurria. Mikäli oireet eivät helpota 3-5 päivässä, ripulointi ja/tai oksentelu on rajua tai eritteiden mukana on verta, tulee ottaa yhteyttä eläinlääkäriin. Mikäli epäilet koirasi syöneen jotain sille myrkyllistä, ota aina yhteys eläinlääkäriin.

Lämpöhalvaus

Lämpöhalvaus ei ole yleinen tähän vuodenaikaan. Kovasti saunovia koiria tulee kuitenkin talvellakin tarkkailla lämpöhalvauksen varalta. Joskus lämpöhalvaus iskee yllättäen. Lämpöhalvauksen oireita ovat levottomuus, nopea ja raskas läähätys, kuolaaminen, oksentelu, horjuvat liikkeet ja tummat limakalvot. Lämpöä mitattaessa koiran lämpö voi olla yli 42 astetta. Lämpöhalvauksen estät, kun et anna sen esimerkiksi saunoa liian kauan, varmistat että koirasi juo ja viet sitä välillä viileään paikkaan. Eniten lämpöhalvauksia sattuu kesäisin koirien ollessa kuumassa autossa tai liian raskaalla lenkillä helteisellä säällä.

Lämpöhalvausta hoidat seuraavasti:

- Viilennä koiraa kastelemalla sitä viileällä vedellä (huom ei kylmällä). Muista valella vettä myös päähän tai vaihtoehtoisesti aseta päähän viileä haude.
- Koiran viilentämistä tulee jatkaa 15-30 min. Tämän jälkeen vie koira aina eläinlääkäriin.

Sokki

Yleisin syy koirien sokkikohtaukselle on kova kipu. Sokin oireet on tärkeä tunnistaa heti, koska sokki on tilana koiralle hengenvaarallinen, mikäli se etenee liian pitkälle. Anna aina sokissa olevalle koiralle ensiapua ja tämän jälkeen ota yhteys eläinlääkäriin. Sokissa oleva koira saattaa

olla aggressiivinen, joten muistathan turvata itsesi. Hoitotoimenpiteet kannattaa tehdä koiran selänpuolelta ja tarvittaessa koiran kuono tulee sitoa kevyesti esim. sideharsolla.

Sokin ensimmäiset oireet ovat:

- voimakas pulssi, nopea hengitys • punaiset tai tummanpunaiset limakalvot • viileät raajat • alentunut tajunnan taso

Ensiapua sokin hoitoon: • Aseta koira kylkiasentoon, ojenna sen pää ja vedä kieli ulos suusta. • Kohota takapää esim. tyynyn avulla, jotta sydämeen saadaan tehokkaammin verta. • Lämmitä koira peitteellä, esim. viltillä tai takilla. • Tyrehdytä mahdolliset verenvuodot ja ota yhteys eläinlääkəriin. • Muista liikuttaa koira varoen ja rauhoitella sitä puhumalla rauhallisella äänellä. Vältä äkkinäisiä liikkeitä. • Älä syötä tai juota sokissa olevaa koira.

Tärkeintä on tiedostaa vaarat ja ennaltaehkäistä niitä. Koiran ensiavun antoon ei saa koskaan osallistua aktiivisesti kukaan muu kuin koiran ohjaaja. Tällöin siis asiakkaat eivät saa missään tapauksessa koskea koiraan. Tämä siitä syystä, että maailman lempeinkin koira on arvaamaton sen kokiessa kipua. Lisäksi vieraat ihmiset voivat lisätä ahdistusta ja pelon tunnetta. Ohjaajan tulee olla napakka tässä asiassa ja samalla pysyä rauhallisena koiransa ja asiakkaidensa takia.

Kiitokset

Haluan kiittää kaikkia mahtavia kurssikavereitani – ilman tätä porukkaa ei opiskelu olisi ollut näin mielekäästä. Lisäksi haluan kiittää kaikkia ihania ystäviäni, jotka ottivat koirani hoitoon koulupäivien ajaksi. Isoimmat kiitokset kuuluvat omille koirilleni, Topille ja Terholle sekä Taaville pilven reunalle. Rakastan teitä valtavasti. Olette opettaneet minulle niin paljo jokainen ja edelleen koulutatte minua. Ilman teitä, en olisi se joka nykyään olen.

LÄHTEET

Kirjalähteinä:

Sari Haikka – Koiran uusi kotilääkäri

Auli Koponen – Koiran ensiapu ja kotilääkintä

Päivi Latvala-Sillman - Työparina koira

Kaija Ikkäheimo - Karvaterapiaa

Internetlähteinä:

<http://www.kasvatus-kuntoutuskoirat.fi/koira-tyoparina/ammattieettiset-ohjeet/>

<https://www.elainlaakari.fi/klinikat/koiraklinikka/ensiapu/>